

Eesti taimeliikide kaitstusest

Tiiu Kull, Eesti Maaülikool

1936 võeti kaitse alla
20+6 taimeliiki
Tänaseks neist 2
väljasurnud (pihkane
põisrohi ja leeder-
sõrmkäpp) ja 2 pole
enam kaitse all
(talvik, näsiniin); 5 on
I kategoorias, 14 on
II, ja 3 III kategoorias

Püramiid-akakapsas
Gmelini kilbirohi
Valge tolmpea
Punane tolmpea
Mägi-kadakkaer
Taani merisalat
Lehitu pisikäpp
Rand-ogaputk
Lõhnav käoraamat
Harilik luuderohi
Harilik kobarpea
Arukäpp
Leeder-sõrmkäpp
Alpi võipätakas
Villtulikas
Põhja-lipphernes
Mustjas sepsikas
Tuhkpihlakas
Jugapuu
Pihkane põisrohi

Müügikeeld:
Kaunis kuldking
Siberi võhumõök
Näsiniin
Talvik
Karukold
Niidu-kuremõök

2004 kaitse all on 215 soontaimeliiki ja 46 samblaliiki

- I kategooria 31+4 liiki
- II kategooria 118+26 liiki
- III kategooria 66+16 liiki

2008 aasta Punases nimestikus
ohustatud kategooriates 184 soontaime ja
131 sammaltaime, ohulähedasi 186+56 lisaks
puuduliku andmestikuga 180+5

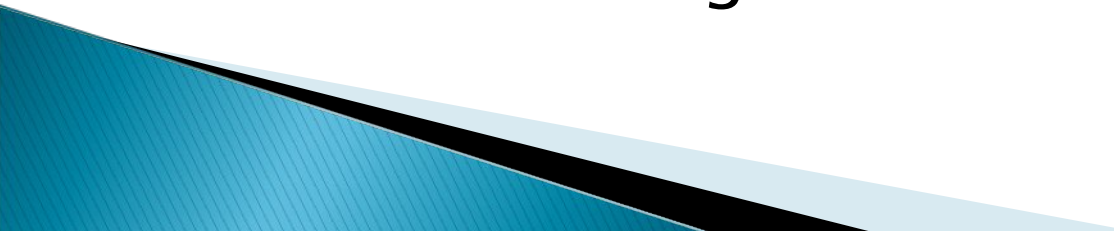
2010 botaanikute ekspertgrupp (ca 20 inimest)
tegi parandusettepanekud kaitsealuste liikide
nimekirja muutmiseks:

Välja arvata 5 liiki (sinihall luga, kare jürilill,
käärlemmel, villane katkujuur, müür-
nokksammal)

Sisse arvata 11 liiki

Leevendada kategooriat 5 liiki (pehme
koeratubakas, sile kardhein, kivi-lõhiskupar,
2 liiki porellasid)

Karmistada kategooriat 10 liiki

Vajalikud tegevused

- ▶ Väga oluline oleks alustada 21. sajandi Eesti flora atlase koostamist, mis annaks võimaluse teha kindlaks jätkuvad ja eelseisvad ajalised trendid meie taimestikus, sealhulgas võõrliikide levikus.
- ▶ Kaitsealuste liikide inventuurid, mis on hädavajalikud tulemuslike kaitsemeetmete rakendamiseks (vähemalt 29 liiki).

- ▶ Riikliku kaitse all ei ole praegu ühtki *kooslust*.
- ▶ Koosluste kaitse vajalikkust on küll varemgi rõhutatud, kuid seadusteni pole jõutud.
- ▶ Natura 2000 elupaikade kaitse ei kata kõiki meile olulisi kooslusi, nt ei ole seetõttu piisavalt kaitstud loometsad.

- **Välja töötada mehhanism arheofüütide kaitseks,**
- (III kaitsekategooria pole nende jaoks sobiv, sest nende puhul ei saaks kaitsta isendeid.)
- *Anagallis arvensis* L. (*Primulaceae*) põld-varsapõlv
- *Anthemis arvensis* L. (*Asteraceae*) valge karikakar
- *Aphanes arvensis* L. (*Rosaceae*) harilik põldkortsleht
- *Agrostemma githago* L. (*Caryophyllaceae*) harilik äiakas
- *Veronica hederifolia* L. (*Scrophulariaceae*) hõlmlehine mailane
- *Centunculus minimus* L. (*Primulaceae*) põldpisikas
- *Neslia paniculata* (L.) Desv. (*Brassicaceae*) põld-linnutuder
- *Bromus secalinus* L. (*Poaceae*) rukkiluste
- *Lappula squarrosa* (Retz.) Dumort. (*Boraginaceae*) siil-takelrohi

Kokkuvõte

- ▶ Paberil kaitstus on meil heal tasemel, välja arvatud koosluste osas
 - ▶ Vajalike tegevuste ellurakendamine on väga kohmakas ja aeglane
 - ▶ Oluline kitsaskoht on liikide levikuandmete registreerimine, mis võimaldaks edaspidi teha otsuseid ohustatuse kohta
 - ▶ Kaitstuse tase võrreldes teiste Euroopa riikidega on Eestis pigem hea
-